Digitálisan aláírta: Bitskey Botond
Dátum: 2026.11.20 13:14:26 +01'00'

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat
Visi Piroska
önkormányzati képviselő

A Képviselő-testület nyilvános ülésének anyaga
[2011. évi CLXXXIX. törvény 46. § (1) bekezdés]

Előterjesztés
a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: Javaslat a Fővárosi Közgyűlés felkérésére az Egészséges utcák program projektjeit érintő közműfelújítások és -bővítések elsőbbségének biztosítására

Tisztelt Képviselő-testület!

Az előterjesztés célja, hogy a Böszörményi út – Hegyvidék főutcája projektben, és általában az Egészséges utcák program fejlesztéseiben a felszín alatti közművek szükséges felújítása, bővítése a burkolat- és zöldfelület-építés előtt, azzal összehangoltan megtörténjen. Így elkerülhető, hogy a 2,5 milliárd forint uniós és hazai támogatásból megújuló utcát a következő években közműmunkák miatt újra fel kelljen bontani.

A javaslat három szinten kezdeményez lépéseket:

1. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a Fővárosi Közgyűlés tagjaként terjesszen a Közgyűlés elé önálló indítványt, amelyben a Főváros elkötelezi magát: a fővárosi tulajdonú közműcégek az Egészséges utcák projektek érintett szakaszain elsőbbséggel vizsgálják meg és szükség esetén újítsák fel, bővítsék hálózataikat.
2. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a Budapesti Önkormányzatok Szövetségében (BÖSZ) kezdeményezze, hogy a programban részt vevő kerületek közösen lépjenek fel az összehangolás érdekében.
3. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy az Önkormányzat – a Böszörményi úti projekt kedvezményezettjeként és beruházójaként – szerezze be az érintett közmű- és pályaüzemeltetők nyilatkozatait a hálózatok állapotáról és a tervezett munkákról, és erről tájékoztassa a testületet.

1. Előzmények

A Hegyvidéki Önkormányzat a TOP_Plusz-4.1.1-23 Egészséges utcák program keretében 2 499 999 584 forint vissza nem térítendő, 100%-os intenzitású támogatást nyert a Böszörményi út Királyhágó tér és Apor Vilmos tér közötti szakaszának megújítására (projektazonosító: TOP_Plusz-4.1.1-23-BP2-2024-00001). A projekt a tervek szerint 2029 elejére valósul meg. A Böszörményi út fővárosi kezelésű közút, a kerület a projekt kedvezményezettje és beruházója.

A 2024-es pályázati szakaszban rögzítésre került, hogy a fővárosi tulajdonú közművek és a villamospálya felújítása nem része a projektnek. A közműhálózatok állapotáról és a szolgáltatók tervezett munkáiról jelenleg nincs nyilvános információ.

2. Indokolás

Miért szükséges az összehangolás?

Az ötéves bontási tilalom nem véd az üzemzavar miatti bontás ellen. A fővárosi közútkezelési rendelet (34/2008. (VII. 15.) Főv. Kgy. rendelet) szerint a felújítást követő 5 évben a közút nem bontható fel, ez alól azonban kivétel a közművek üzemzavarának elhárítása. Egy elöregedett vezeték meghibásodása tehát a frissen megújult utcán is bontást okozhat.

A kivitelezés maga is növeli a csőtörés kockázatát. Az építkezéssel járó megnövekedett nehézgépjármű-forgalom, a földmunkák, valamint a tömörítés és a burkolatépítés okozta rezgés könnyen előidézheti az elöregedett vezetékek törését, amivel a kivitelezés során számolni kell. Egy ilyen meghibásodás elhárítása megakasztja a munkát, megnehezíti a projekt befejezését, és adott esetben a támogatási határidő túllépéséhez is vezethet.

A fák életfeltételeinek javítása miatt egy későbbi bontás nagyobb kárt okoz. A Képviselő-testület a Stockholm-módszer alkalmazásáról nem döntött, a képviselők azonban egyetértettek abban, hogy a projekt keretében a meglévő és az újonnan ültetendő fák számára jobb életfeltételeket kell biztosítani. Ehhez – a meglévő kötöttségek, köztük a közművek figyelembevételével – egymást kiegészítő megoldásokat kell alkalmazni: a kivitelezés alatt favédelmi terv szerinti gyökérvédelmet és szakfelügyeletet; a meglévő fáknál élettér-bővítést, például váztalajjal vagy gyökércellával, talajjavítással és a fák körüli burkolat csökkentésével; az új fáknál pedig korszerű, talajkapcsolatos ültetést. A fák gyökérzónájában végzett utólagos közműjavítás nemcsak a burkolatot, hanem a fák gyökérzetét is károsítja, és veszélyezteti a projekt zöldítési eredményeit. Közműcsere esetén a nyomvonalat úgy kell megválasztani, hogy a vezetékek a lehetőségek szerint minél távolabb haladjanak a fasortól és a fák gyökérzónájától.

Az uniós forrásból megvalósuló eredményt a fenntartási időszakban meg kell őrizni. Egy tervezett közműmunka miatti bontás a támogatott eredményt is veszélyeztetheti.

A közös kivitelezés a közműcégeknek is előnyös. Ha a burkolat amúgy is elbontásra kerül, a közműcégnek nem kell külön bontást és helyreállítást finanszíroznia, ami a vezetékcsere költségének jelentős része.

A fővárosi gyakorlatban ez bevett megoldás. A Főváros saját útfelújításainál rendszeresen megelőzi a burkolatépítést a közművek felújítása, például a Bécsi úton, a Budaörsi úton, a Bocskai úton és a Blaha Lujza téren. Indokolt, hogy ugyanez a gyakorlat érvényesüljön a fővárosi közutakon megvalósuló kerületi Egészséges utcák projekteknél is.

Miért a Fővárosi Közgyűlés és a BÖSZ?

A Fővárosi Vízművek Zrt., a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt., a BKV Zrt., a BKM Budapesti Közművek Nonprofit Zrt. és a BDK Budapesti Dísz- és Közvilágítási Kft. fővárosi tulajdonban van. A Főváros a víziközmű-szolgáltatás ellátásért felelőse is, így véleményezi a víziközmű-rendszer gördülő fejlesztési tervét. A kerület ezekre a cégekre közvetlenül nem tud hatni, a Fővárosi Közgyűlés tulajdonosként és ellátásért felelősként viszont igen.

A földgáz- és a villamosenergia-elosztó hálózat, valamint a távközlési és kábeltelevíziós hálózatok nem fővárosi tulajdonúak. Ezek esetében a Főváros egyeztetést kezdeményezhet.

Az Egészséges utcák programban tizenegy fővárosi kerület vesz részt, a közműfelújítások összehangolásának kérdése tehát nem csak Hegyvidéket érinti. A Budapesti Önkormányzatok Szövetségén keresztül az érintett kerületek közösen, nagyobb súllyal léphetnek fel a Fővárosnál és a közműszolgáltatóknál.

3. Pénzügyi hatás

A kerületi határozati javaslat elfogadásának közvetlen költségvetési hatása nincs.

Az előterjesztést véleményezésre megküldtem a Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság részére. A bizottság véleményéről a testületi ülésen tájékoztatom a Képviselő-testületet.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megvitatására és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete

1. kinyilvánítja, hogy az Egészséges utcák program keretében megújuló közterületek, így a Böszörményi út tartós megőrzése érdekében szükségesnek tartja, hogy a felszín alatti közműhálózatok és a villamospálya állapotának és kapacitásának felmérése, valamint szükség szerinti felújítása, bővítése a burkolat- és zöldfelület-építést megelőzően, azzal összehangoltan megtörténjen;
2. felkéri a polgármestert, hogy a Fővárosi Közgyűlés tagjaként a Közgyűlés soron következő ülésére nyújtson be önálló indítványt az előterjesztés 1. melléklete szerinti határozati javaslattal;
3. felkéri a polgármestert, hogy a Budapesti Önkormányzatok Szövetségében (BÖSZ) képviselje és kezdeményezze az Egészséges utcák program keretében megvalósuló fejlesztések és az érintett közműhálózatok felújításának, bővítésének összehangolását, továbbá kezdeményezze, hogy a BÖSZ a kérdésben forduljon a Fővárosi Önkormányzathoz és a fővárosi tulajdonú közműszolgáltatókhoz a szükséges intézkedések megtétele érdekében;
4. felkéri a polgármestert, hogy a Böszörményi út – Hegyvidék főutcája projekt (TOP_Plusz-4.1.1-23-BP2-2024-00001) kedvezményezettjeként és beruházójaként
   a) szerezze be az érintett közmű- és pályaüzemeltetők nyilatkozatát hálózataik állapotáról, kapacitásáról, valamint a projekt által érintett szakaszon 5 éven belül tervezett munkáikról;
   b) kezdeményezze az érintett üzemeltetőkkel együttműködési megállapodás megkötését a munkák ütemezéséről, a kivitelezési feladatok megosztásáról és a költségviselésről;
   c) a kiviteli tervezés keretében vizsgáltassa meg, hogy a meglévő és az ültetendő fák jobb életfeltételeinek biztosítása – a kivitelezés alatti, favédelmi terv szerinti gyökérvédelem és szakfelügyelet, a meglévő fák élettér-bővítése, valamint az új fák korszerű, talajkapcsolatos ültetése – a meglévő kötöttségek, különösen a közművek figyelembevételével hogyan valósítható meg, továbbá a szükséges közműkiváltások körét és költségét, valamint azok elszámolhatóságát a támogatás terhére;
5. felkéri a polgármestert, hogy a 2. pont szerinti indítvány benyújtásáról és a Fővárosi Közgyűlés döntéséről, a 3. pont szerinti kezdeményezésről és a Budapesti Önkormányzatok Szövetségének döntéséről, valamint a 4. pont szerinti intézkedések eredményéről a Képviselő-testület ülésein adjon tájékoztatást.

Felelős: polgármester
Határidő:
– a 2. pont tekintetében: a Fővárosi Közgyűlés soron következő ülése
– a 3. pont tekintetében: a Budapesti Önkormányzatok Szövetségének soron következő ülése
– a 4. pont tekintetében: a kiviteli tervezés lezárása
– az 5. pont tekintetében: a Képviselő-testület rendes ülései

(Döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2026. november 19.

Visi Piroska s. k.
önkormányzati képviselő

Melléklet: 1. melléklet – Önálló indítvány a Fővárosi Közgyűlés részére

1. melléklet az előterjesztéshez

Önálló indítvány a Fővárosi Közgyűlés részére

Tárgy: Javaslat a fővárosi tulajdonú közműhálózatok felújításának és bővítésének az Egészséges utcák program projektjeivel való összehangolására

Előterjesztő: Kovács Gergely, a Fővárosi Közgyűlés tagja

Indokolás

Az Egészséges utcák program (TOP_Plusz-4.1.1-23) keretében tizenegy fővárosi kerület valósít meg uniós és hazai forrásból utcamegújítást, közülük több fővárosi kezelésű közúton. A projektek a burkolatok, a zöldfelületek és a közlekedési terek átfogó átépítésével járnak, több helyen nagy kiterjedésű gyökérzónás faültetéssel.

A felszín alatti közműhálózatok és a villamospályák felújítása nem része ezeknek a projekteknek. Ha az érintett szakaszokon elöregedett vagy nem megfelelő kapacitású hálózat marad, a megújult burkolatot és zöldfelületet a következő években közműmunka vagy üzemzavar miatt fel kell bontani. A felújítást követő ötéves bontási tilalom az üzemzavar elhárítására nem vonatkozik, a gyökérzónában végzett bontás pedig a fákat is károsítja.

A kockázatot maga a kivitelezés is növeli: a nehézgépjármű-forgalom, a földmunkák, valamint a tömörítés és a burkolatépítés okozta rezgés az elöregedett vezetékek törését okozhatja. Egy ilyen meghibásodás megakaszthatja a kivitelezést, és veszélyeztetheti az uniós támogatási határidők betartását.

A Főváros saját útfelújításainál bevett gyakorlat, hogy a közművek felújítása megelőzi a burkolatépítést. A javaslat célja, hogy ugyanez érvényesüljön az Egészséges utcák projektjeinél. A közös kivitelezés a közműcégeknek is előnyös, mert nem kell külön bontást és helyreállítást finanszírozniuk.

A Fővárosi Önkormányzat a Fővárosi Vízművek Zrt., a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt., a BKV Zrt., a BKM Budapesti Közművek Nonprofit Zrt. és a BDK Budapesti Dísz- és Közvilágítási Kft. tulajdonosaként, valamint a víziközmű-szolgáltatás ellátásért felelőseként hatékonyan tudja elősegíteni az összehangolást. A földgáz- és villamosenergia-elosztó hálózatok üzemeltetőivel a Főváros egyeztetést kezdeményezhet.

A javaslat az ellátásbiztonsági szempontból sürgős munkák elsőbbségét nem érinti, és közvetlen költségvetési kötelezettséget nem keletkeztet.

Határozati javaslat:

A Fővárosi Közgyűlés

1. kinyilvánítja, hogy az Egészséges utcák program (TOP_Plusz-4.1.1-23) keretében megvalósuló fejlesztések által érintett közterületeken a fővárosi tulajdonú közműhálózatok és a villamospálya elöregedett vagy nem megfelelő kapacitású elemeinek felújítását, bővítését – az ellátásbiztonsági szempontból sürgős munkák elsőbbségének tiszteletben tartásával – kiemelt prioritásként kezeli, annak érdekében, hogy a megújult burkolatokat és zöldfelületeket a projektek fenntartási időszakában ne kelljen tervezett közműmunka miatt megbontani;
2. felkéri a főpolgármestert, hogy tulajdonosi joggyakorlása keretében kérje fel a Fővárosi Vízművek Zrt.-t, a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.-t, a BKV Zrt.-t, a BKM Budapesti Közművek Nonprofit Zrt.-t és a BDK Budapesti Dísz- és Közvilágítási Kft.-t, hogy

a) 60 napon belül vizsgálják meg hálózataik állapotát és kapacitását az Egészséges utcák program projektjeinek érintett szakaszain, és az eredményről tájékoztassák a kedvezményezett kerületi önkormányzatokat;

b) a szükséges felújítási, bővítési és kiváltási munkákat a projektek kivitelezésével összehangoltan, a burkolatépítést megelőzően, lehetőség szerint közös kivitelezéssel ütemezzék;

c) a kedvezményezett önkormányzatokkal kössenek együttműködési megállapodást a munkák ütemezéséről, a kivitelezési feladatok megosztásáról és a költségviselésről;

3. felkéri a főpolgármestert, hogy az ellátásért felelős nevében eljárva gondoskodjon arról, hogy a 2. pont a) alpontja szerint feltárt víziközmű-munkák a víziközmű-rendszer gördülő fejlesztési tervének következő aktualizálásakor elsőbbséggel szerepeljenek;

4. felkéri a főpolgármestert, hogy kezdeményezzen egyeztetést a földgázelosztó hálózat üzemeltetőjével (MVM Főgáz Földgázhálózati Kft.) és a villamosenergia-elosztó hálózat üzemeltetőjével annak érdekében, hogy hálózataikat az érintett szakaszokon szintén vizsgálják felül, és munkáikat a projektekkel hangolják össze;

5. felkéri a főpolgármestert, hogy a határozat végrehajtásáról 6 hónapon belül tájékoztassa a Közgyűlést.

Felelős: főpolgármester
Határidő:

– a 2. és 4. pont tekintetében: a határozat meghozatalát követő 30 nap
– a 3. pont tekintetében: a gördülő fejlesztési terv soron következő aktualizálása
– az 5. pont tekintetében: a határozat meghozatalát követő 6 hónap